UBLISHED AND DISTRIBUTED UNDER PERMIT (No. 556) AUTHORIZED BY THE ACT OF OCTOBER 6, 1917, ON FILE AT THE POST OFFICE OF NEW YORK, N. Y. By order of the President, A. B. Burleson, P. M. Gen.

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah.
Velja za celo leto..... $6.00
Za pol leta..... 3.50
Za New York celo leto.... 7.00
Za inozemstvo celo leto... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 182. — ŠTEV. 182. NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 4, 1920. — SREDA, 4. AVGUSTA, 1920. VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

ANGLEŽI BEŽE IZ VARŠAVE

ANGLEŽI SO DOBILI POVELJE, NAJ ZAPUSTE VARŠAVO. KO SE JI BLIŽAJO BOLJŠEVIKI. — OPAZOVALCI V POLJSKEM GLAVNEM MESTU SO SKEPTIČNI GLEDE POROČILA, DA SE SE JE BOLJŠEVIŠKA ARMADA USTAVILA. — GENERAL ROZVADOVSKI JE PRIZNAL RESNOST POLOŽAJA.

Varšava, Poljska, 3. avgusta. — Razpoloženje v Varšavi je razvidno iz dejstva, da so dobili vsi civilni podaniki Anglije povelje, naj zapuste Poljsko že pred ponedeljkom zvečer. Poslaništva drugih inozemksih dežel so prišla do istega splošnega prepričanja glede položaja in odpošiljaje svoje ljudi tako hitro kot le mogoče.

Boje se, da bi bila namreč inozemska kolonija ujeta tekom panike, ki vedno nastane vspričo boljševiške okupacije kakega mesta. Veliko se govori o izboljšanem poljskem odporu ter o možnosti premirja, a glede vsega tega so najboljše informirani opazovalci odločno skeptični.

Oni inozemski uradniki, ki so v najboljšem stiku s položajem ter najboljše informirani glede obsega, do katerega so boljševiki kršili črto za premirje, katero je določil Lloyd George, so prepričani, da je varnost onih, za katere so odgovorni, odvisna od njih neposrednega odpotovanja.

Poljska črta umikanja od Lomza, Ostrova in Skobel je bila popolnoma blokirana in vsled tega je padla velika množina materijala v roke sovjetskih armad. Isto velja tudi glede gotovih vojaških oddelkov.

General Rozvadovski ki je bil pred kratkim imenovan načelnikom poljskega generalnega štaba je baje priznal v pogovoru s častniki resnost položaja. Rekel je, da se mora Poljska pripraviti na bolj resne boje, da pa je poljsko vrhovno vodstvo odredilo vse potrebno, da ustavi naval boljševikov, kojih cilj je dospeti do reke Buga še predno bi se pričela pogajanja za sklenitev premirja.

V posebni brzojavki na Neue Berliner Zeitung se ugotavlja, da so zavezniške čete, ki so se umaknile s poljske meje v Iztočni Prusiji, kakorhitro so dospele do nje boljševiške čete, napravile svoje taborišče pri Allenstein. Poročilo trdi, da medzavezniška komisija, ki se mudi v onih krajih, očividno ne ve, kaj bi storila, ker se ni zavedala velike naglice, s katero so sovjetske čete napredovale. Svoje čete pa je umaknila z meje v namenu, da prepreči spopad med zavezniškimi četami ter boljševiki. Komisija čaka sedaj povelj, vendar pa ni v stanu stopiti v zvezo z zavezniškimi vladami.

Vlak, noseč poljske begunce, med njimi uradnike z njih družinami, je dospel v zapadno Prusijo, kjer so bili begunci internirani.

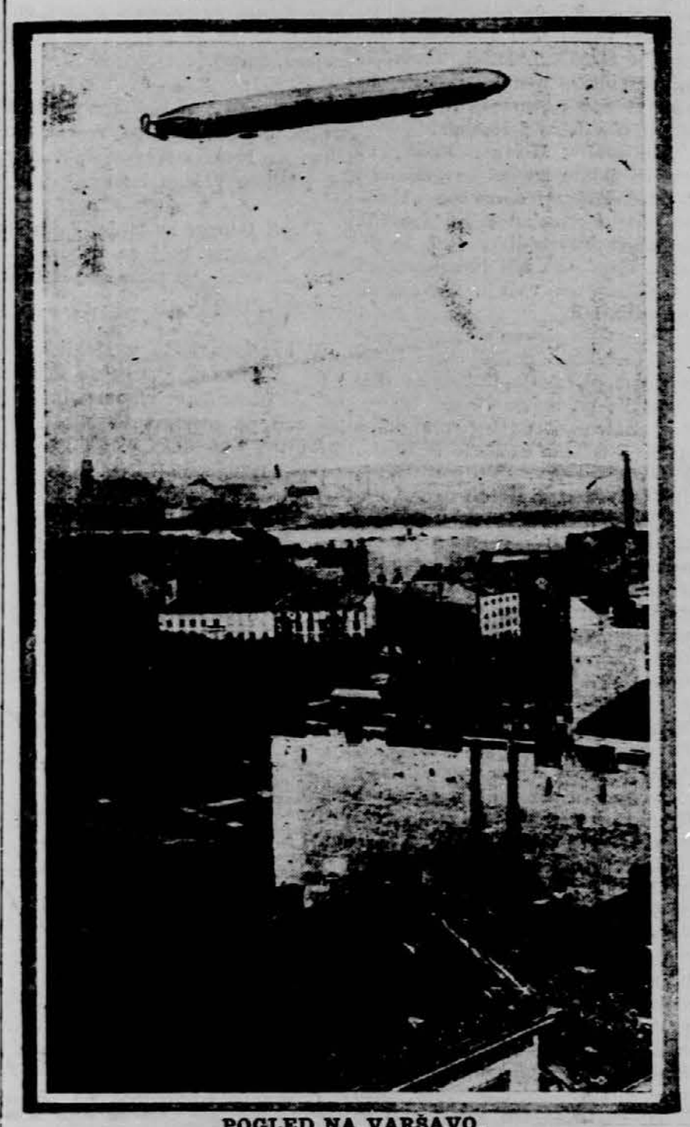

POGLED NA VARŠAVO.

PROHIBICIJSKI AGENTI STIKAJO PO NEW YORKU.

Prodajalci pijač, ki se še vedno pečajo s svojim starim poslom v Manhattanu, Brooklynu, Bronxu in Yonkersu, kjer so izvršili prohibicijski agenti tekom zadnjih dveh tednov veliko aretacij, so v velikih skrbeh radi poročila, da stika dvesto zveznih prohibicijskih agentov po New Yorku ter išče, katerega bi mogli prijeti.

James Shevlin, newyorški prohibicijski vrhovni poveljnik, je bil včeraj zopet v svojem uradu v carinski hiši, da sprejme v avdijenci svoje podrejene uradnike. Tekom zadnjih dni se je mudil v goranjem delu države New York, da organizira svoje agente po okrajih.

Na Broadway-u vlada velika skrb izza časa, ko je komisar Slonacker s svojimi agenti iz Philadelphije, New Yorka, Baltimore in Washingtona padel pretekli četrtek preko Newarka. Slonacker je objavil pozneje, da so odšli njegovi ljudje v New York, da nadaljujejo tam s svojim plodonosnim in neizmerno koristnim delovanjem.

Shevlin je rekel pred par dnevi glede položaja v New Yorku:

— Pred enim letom je človek dobi za to lasno tonilo, lahko stopil k katerikoli bari ter zahteval Manhattan ali Martini cocktail ali kaj drugega. Kdor pa stopi danes k bari ter vpraša za tako pijačo, ga smatra bartender za norca, ki je ušel iz Bellevue bolnice. V kolikor vem jaz, ni dobiti v trgovini nobenega pravega žganja več. Prohibicija se bo sama uveljavila, če bodo salonerji še nadalje točili pijačo, katero točijo sedaj. Človek plača dolar ter

AMERIŠKA BOJNA LADJA POSLANA V GDANSK.

Washington, D. C., 1. avgusta. Proti Gdansku je odplula neka ameriška bojna ladja in druge ji bodo v kratkem sledile. Njihov namen bo spraviti na krov vse tamošnje Amerikance.

Varšava, Poljsko, 31. julija. — Od tukaj je odpotovalo veliko Amerikancev v Prago oziroma v Gdansk, ker se boje boljševiškega prodiranja. Tudi ameriški Rdeči križ je odpotoval.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in zlorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane zapreke starim izkušenim in premožnim tvrdkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljatve se zadnji čas po novi zvezi in na nov način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Včeraj smo računali za pošiljatve jugoslovanskih kron po sledečih cenah:

300 kron	$ 4.95	1000 kron	$ 16.00
400 kron	$ 6.60	5000 kron	$ 80.00
500 kron	$ 8.25	10000 kron	$158.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Tvrdka Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Ustanovljena leta 1898.

KJE TIČI VZROK POMANJKANJA?

Kare so krive, ne pa majnerji — pravi načelnik A. F. of L. — Majnerji so baje zadovoljni s plačo.

Atlantic City, Pa., 3. avgusta. William Green podpredsednik American Federation of Labor, je podal danes izvrševalnemu odboru naslednjo izjavo:

— Če bo v prihodnji zimi manjkalo premoga, se ne sme tega pripisovati majnerjem, pač pa pomanjkanju železniških voz. Lastniki rovov so v veliki zadregi, ker ne dobe dovolj vagonov, da bi raz pošiljali svoje zaloge.

Laž je, da majnerji nočejo delati, češ, da so nezadovoljni s plačo. Velika večina majnerjev je s sedanjo plačo popolnoma zadovoljna.

Vse kar potrebujemo, je več transportacije.

Nekateri delavci so danes prisiljeni delati samo polovico časa, ker so pred vhodi v rove nagromadene silne gore premoga, katerega lastniki ne morejo odpeljati.

Mi zahtevamo več kar. Veliko kar. Šele potem nam bo mogoče producirati v izobilju trdi in mehki premog.

WILSON BO OSTAL V WASHINGTONU.

Washington, D. C., 3. avgusta. Predsednik Wilson bo ostal vse poletje v Washingtonu. Odločno je pa vstrajal pri svoji zahtevi, da mora njegov osebni zdravnik dr. Grayson vzeti počitnice.

„Njegovo zdravstveno stanje se je že skoraj popolnoma izboljšalo.

CHAMP CLARK ZOPET IMENOVAN.

Montgomery, Mo., 3. avgusta. Demokrati v tem okraju so se že petnajstič imenovali kongresnim kandidatom Champ Clarka, bivšega speecherja v zbornici.

KANDIDAT DEBS NOČE OPROSTITVE

Svojim prijateljem je rekel, naj osredotočijo svoje napore na oproščenje vseh političnih jetnikov.

Washington, D. C., 2. avgusta. — Eugene Debs je iz svoje celice v jetnišnici naprosil svoje prijatelje, da naj odnehajo z nadaljnimi napori, da dosežejo njegovo individualno oproščenje.

V pismu na Mrs. Lucy Robins, tajnico centralne delavske konference v New Yorku, ki ima v rokah agitacijo za splošno oproščenje političnih jetnikov je rekel Mr. Debs:

— Prosim vas, da povejte našim prijateljem v New Yorku, da sicer v polni meri cenim vse, kar so storili v mojo korist, vendar pa odločno nasprotujem vsem nadaljnim pozivom, katere se je naslovilo na predsednika Wilsona v mojo prid. Jaz nočem nobenega posebnega popusta ter nočem, da bi se zmano boljše postopalo kot pa z ostalnimi tovariši. Dokler se jih smatra za kriminalce in zločince, je moje mesto tukaj. Moji tovariši bodo vsled tega razumeli, da mi najboljše služijo, če se zavzamejo za vse skupaj.

SPOPAD MED MAROČANI IN ŠPANCI.

Madrid, Španska, 3. avgusta. — V Maroku je izbruhnil vroč boj med Maročani in špansko posadko. Dvajset španskih vojakov je bilo ubitih, veliko pa ranjenih.

Brzi parnik "Pesaro"

(prejšnji parnik Hamburg-Ameriške proge "Moltke")

odpluje v Genovo 1. septembra

Vožnja za 3. razred stane $ 98.50
Vožnja za 2. razred stane $177.00
vštevši vojni davek, ta cena je veljavna skozi do Trsta.

Kdor želi s tem brzim parnikom potovati, naj nam takoj piše za pojasnila.

Tvrdka Frank Sakser 82 Cortlandt St., New York. N. Y.

ŠESTNAJSTLETNA MORILKA OČETA

Priznala je svoj zločin, a ne kaže nobenega kesa. — Vsa znamenja kažejo, da je dedno obremenjena.

Atlantic City, N. J. 3. avgusta.— V svoji celici ne kaže danes šestnajstletna Mabel Coleman, ki je hladnokrvno ustrelila svojega očeta Nathaniela Coleman in to tudi prostodušno priznala, nobenega sledu kesa ali vznemirjenja radi svojega dejanja.

Dom Colemanovih se nahaja na McClelland Ave., Pleasantville, N. J. Bryant, neki pomožni policist je sedel na sprednji verandi svoje hiše, ki leži nasproti oni Colemanovih ter videl, kako je mlada deklica ustrelila svojega očeta. Coleman je bil preje policist.

Bryant je medtem izpovedal, da je videl, kako je Mabel potegnila revolver, ga namerila na svojega lastnega očeta ter trikrat ustrelila. Coleman je padel mrtev na tla.

Par trenutkov pozneje sta zapustili morilka ter njena mati hišo ter odšli. Bryant je pohitel v hišo policijskega sodnika Brown ter ga obvestil o dogodku. Na vprašanje, zakaj ni deklice aretiral, je menil Bryant povsem odkritosrčno, da tega ni storil, ker se je bal, da bo deklica tudi njemu poslala krogljo skozi telo.

Poklicali so konečno detektiva Martza in Wilsona. Ta dva sta našla truplo Colemana na tleh ter ga dala prevesti v mrtvašnico. Deklico in njeno mater pa so ujeli četrt milje od hiše, na deželni cesti. Ko so se približali detektivi, je mati pobegnila, dočim se je posrečilo prijeti morilko ter jo odvesti v ječo.

Ko so dvignili proti njej obtožbo umora, je rekla hladnokrvno:

— Da, tako je bilo. Jaz sem ga ustrelila.

Okrajni zdravnik Souder, ki je odprl truplo, je našel, da sta dva strela pogodila in da je šla ena kroglja skozi leva pljuča Colemana. Coleman je našel smrt s pomočjo svojega lastnega revolverja. Pred dvemi tedni je dal aretirati svojo hčerko, ker mu je ukradla revolver.

Mabel je najmlajša od treh otrok para. Pred nekako dvemi leti je zažgala mati domačo hišo in kot izjavljajo detektivi, se je že nahajala v umobolnici.

ČARJEVI DRAGULJI VTIHOTAPLJENI V ANGLIJO.

London, Anglija, 3. avgusta. — Dragoceni dragulji, ki so bili svoj čas lastnina bivšega ruskega carja in carinje, so bili na zagoneten način vtihotaljeni v Anglijo.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italjanski armadi

Včeraj smo računali za pošiljatve italjanskih lir po sledečih cenah:

50 lir	$ 3.60
100 lir	$ 6.25
300 lir	$18.75
500 lir	$30.00
1000 lir	$60.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Tvrdka Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

SOVJETNA VLADA V OKUPIRANI POLJSKI

BOLJŠEVIKI SI PRIZADEVAJO NA VSEM POLJSKEM VSTANOVITI POLJSKO SOCIJALISTIČNO SOVJETNO REPUBLIKO. KAJ BI DALO PODLAGO BODOČEMU MIRU?

London, Anglija, 3. avgusta. — Kot poročajo iz Moskve, je bila v onem delu Poljske, katerega so zasedli boljševiki, vstanovljena sovjetna vlada. Tej novi vladi predseduje Julijan Makievski.

Novi sovjet je izdal proklamacijo na vse poljske delavce, naj se dvignejo proti meščanski vladi Pilsudskega.

V proklamaciji je rečeno, da je trajen mir med Poljsko in Rusijo mogoč le na podlagi delavskega sovjeta.

— Tovarne in rove — pravi manifest nadalje, moramo iztrgati iz rok kapitalističnih spekulantov in posojevalcev denarja, ljudsko lastnino naj pa kontrolirajo delavski odbori.

Veleposestnike bomo pregnali in posestva bodo upravljali odgori revnih kmetov. Po mestih prevzamejo vso upravo delavski poslanci.

Ko bo po vsej Poljski strmoglavljena krvava vlada, ki je vsilila deželi strašno vojno, bomo osnovali poljsko socijalistično sovjetno republiko.

London, Anglija, 3. avgusta. — Sem je dospelo poročilo, da namtrava poljska armada ostati v Varšavi. V slučaju, da bi sedaj zapustil kabinet glavno mesto, bi bil tam takoj vstanovljen sovjet.

KAKO JE PESNIKU RAPAGNETTI?

Ponoreli pesnik D'Annunzio si je vstanovil ob sinji Adriji svoje operetno kraljestvo.

Berlin, Nemčija, 3. avgusta. — V Frankfurter Zeitung piše neki poročevalec:

— Vse kaže, da se Gabriel D'Annunzio, diktator Reke, ki si je zgradil ob sinji Adriji svoje operetno kraljestvo, zelo dolgočasi. To je vsaj priznal nekemu sotrudniku Morning Post, ki ga je obiskal kot prijatelja. Seveda je Rapagnetti Reka še vedno pri srcu. On ljubi mesto kot ljubi ženske, a od časa do časa si želi izpremembe, da bo njegova ljubezen potem tem močnejša. Ravno sedaj prevladuje v njem razočaraje in rad bi odšel s svvojimi junaškimi banditi na nove pohode. Oditi hoče namreč v Avlono, da se bori tam za Italijo proti upornim Albancem.

Angleški žurnalist je sedel s "poveljniku" in spremstvom pri mizi. Pili so vino in šnops. Vsi navzoči so imeli le eno željo, da namreč pridejo čimpreje mogoče iz te Reke. To hrepenenje je lastno tako častnikom kot moštvu. Pri šnopsu je postal pesnik bolj zgovoren. Zagotovil je, da se porajajo vse njegove velike kretnje iz ekstaze. Njegov minister za zunanje zadeve, ki po naročilu svojega "poveljnika" pošilja od časa do časa s pomočjo aeroplanov v svet širokoustne izjave, more imeti veliko potrplenja z njim.

Jasno je, da je pohod D'Annunzija prenehal predstavljati zanj junaško dejanje ,temveč daje postal zanj mučen sen.

Anglež je rekel sarkastično:

— Če ima najvišji svet le trohico zdrave pameti bo dovolil za vas deset gramov kinina.

— Vsi so se smejali in Rapagnetta še najbolj. Spremil ga je tudi prav do konca svojega kraljestva.

RISKIRALA ARETACIJO, DA VIDI DETE.

Mrs. Aleksandra Sokolovski, ki čaka v New Yorku zaključenja izvršilnega postopanja v roke oblasti v New Haven, obdolžena umora svojega moža, Franka Sokolovski, delavskega voditelja, katerega je umorila s tem, da mu je zlila po obrazu karbolno kislino, je priznala, da se je izpostavila aretaciji v New Haven v naporu, da vidi svojo pet let staro hčerko Ano.

Nabavila si je obleko za dečka ter kupila sami sebi nov klobuk in gost pajčolan.

Rekla je, da je prišla pet dni po umoru Sokolovski-ja nazaj v New Haven ter šla mimo hiše soseda, pri katerem je pustila svojo hčerko. Ni pa se ji posrečilo videti svoje hčerke.

Nato se je vrnila nazaj v New York.

KOVANJE KAPITALA IZ PROHIBICIJE

Tudi farmerji na meji so se udali tihotapstvu z žganjem ter zanemarjajo svoje delo na poljih.

Ottawa, Ont., 3. avgusta. — Canadske oblasti so izjavile, da niso v stanu napraviti konec tihotapstvu in tajni trgovini, ki je postala naravnost kuga, dokler bo cela armada bootleggerjev služila velikanske svote ter smatrala običajno denarno kazen $200 za malenkost. Celo policija na konjih, slavna Royal Canadian Mounted Police, kateri skoro noben zločinec ne uide, je brez moči, kot poročajo oblasti v Ottawi.

Prav posebno iz treh provinc, Quebec, Ontario in British Columbia, se vrši največje tihotapstvo v Združene države. V Windsor in sosednjih krajih je policija na konjih neprestano na delu ter lovi tihotapce in dosti jih je že polovila. Ti nesrečneži morajo plačati globo $200 in prosti so. Kaj pa pomenja denarna kazen $200 za človeka, ki je preje borno živel ter si v potu svojega obraza služil kruh, dočim dobi sedaj po deset dolarjev za steklenico žganja ter lahko proda na dan deset takih steklenic? Dvesto dolarjev, celo šmiranje prohibicijsih uradnikov je vspričo tega zaslužka malenkostno. Neki človek v Detroitu (najbrž eden velikih tvorničarjev ki sami radi pijejo, ki pa uveljavljajo za svoje delavce "efficiency" s tem, da podpirajo prohibicijo), je dal baje $500 nekemu bootleggerju za tri zaboje škotskega žganja. — Bootleggerja so ujeli, plačal je $200 globe, dočim je ušel fabrikant, ki je po celem mestu znan radi svoje ljubezni do žgane pijače, vsaki kazni ter še vedno ostal častni član raznih laži — reformnih organizacij.

Ta kuga se je tako razširila in tako močna je postala, tozadevna industrija, da zapuščajo farmerji v okrajih, ki meje na Windsor svoje farme ter se udajajo tihotapskemu življenju, ker se pri tem zasluži velik denar. Ti canadski farmerji glasujejo seveda za prohibicijo ter molijo pridno k svojim presbiterijanskim ali baptistovskim svetnikom.

Quebec je povsem naravno Meka vseh žejnih ameriških duš. Vsaki teden se izkrca tukaj 30,000 Amerikancev, ki prežive svoje počitnice v Quebecu zato, ker smejo javno piti in poleg tega kolikor hočejo.

WSS WSS WSS WSS

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation)

FRANK SAKSER, President — LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officiers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.50	za pol leta	$4.00
Za četrt leta	$2.00	Za Inozemstvo za celo leto	$7.00
		za pol leta	$4.00

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly $6.00

Advertisement on agreement

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

Na poti v staro domovino.

Čeprav neradi, moramo vseeno opozoriti rojake na govorice, katere se širijo po naselbini, namreč, da se glavni menežer jugoslovanske eksportne kompanije odpravlja v domovino.

Gospod Trošt nas torej namerava zapustiti. To bi ne bilo nič posebnega, če bi ravno ta gospod ne imel v žepu par tisočakov, katere je pod napačnimi pretvezami izmamil od naših rojakov.

Prodajal je delnice, to se pravi, kolektal je denar, izdajal potrdila, delnic pa mnogi še dosedaj nimajo.

Kaj ga žene v domovino, ne vemo. Morda slaba vest, morda pa sledi vzgledu bivšega predsednika te kompanije, ki jo je popihal z veliko svoto denarja, pa ga sedaj baje ne smejo zasledovati, češ, da je prijatelj Pašičev.

Rojake opozarjamo, da je sedaj skrajni čas prepričati se, kaj je z denarjem. Če ni drugače, naj delničarji sami skličejo sejo in naj menežerja za ušesa privlečejo na oder, če ne, bo hotel samovoljno priti.

Pri zadnji seji je rekel, da bo po šestih mesecih sklical prihodnjo sejo. V šestih mesecih je lahko že dvakrat v domovini ter požene vse do zadnjega groša.

Ukrenite torej kaj v tem oziru, kajti po toči zvoniti je prepozno.

Plače in cene.

Mr. Gompers je izjavil, da morajo plače ostati na svoji dosedanji višini in naj cene še tako padejo. S tem hoče reči na drug način, da je treba plače povišati, kajti za sedanje plače se bo lahko kupilo več, ko se bodo življenski stroški zmanjšali. Governer Coolidge je rekel nekoč, da nobenega dela tam, kjer ni nobenega dobička. Prekinje nje dividend enega moža pomenja prekinjenje plače drugega človeka. Solidarnost interesov delavcev in delodajalcev je mogoče dokazati le potom praktične poskušnje. Dokler bo cilj višati plače ter ustvarjati delavske prilike, ne da bi se pri tem povečalo produkcijo, bodo njih interesi nasprotovali interesom vseh onih, kojih življensko stališče in delo postajata vedno bolj slaba na korist maloštevilnih.

Gompers misli, da je to politika. V resnici pa je ekonomija, ki se ne prilagodi političnemu postopanju. Gompers je isto izjavil leta 1918 in takrat ga ni nikdo zavrnil prav kot ga tudi sedaj ne bo. Pri tem ne gre za to, koliko kongresnikov bo Gompers izvolil ali porazil in koliko stavk bo odobril ali jih prepovedal. Število delavcev, ki bodo zaposleni, bo odvisno od upanja delodajalcev z ozirom na dobiček in če se bo to upanje izginilo vsled neuspešnosti dela, je ni sile, ki bi povečala število zaposlenih ali določila, koliko plače bodo dobivali.

Tudi če so dobički tako velikanski kot trdi Gompers, si bo vendar v stanu vzdržati višine plače vspričo padanja cen na trgih. Vsi dobički in ves kapital ne bodo dolgo ohranili delavstva zaposlenega, če bodo posvečeni le koristim dela. Kjer so dobički največji, so tudi delavski pogoji najboljši. (To očividno ni res. Poglejmo le premogarsko industrijo.) Kljub tesmu pa misli delavstvo, da je dobiček njekov sovražnik in da je delo posvečeno bolj proizvajanju plač kot pa proizvajanju blaga.

Iz italijanskega parlamenta.

O poteku seje italijanske zbornice v kateri je bila sklenjena, kakor že javljeno, zaupnica vladi, poročajo listi nastopne podrobnosti. Na večdnevno debato o vladni izjavi, je imel ministrski predsednik Giolitti zaključni govor, v katerem je odgovarjal na razne kritike o notranji in zunanji politiki. Glede Albanije je ponovil svojo izjavo, da hoče italijanska vlada absolutno neodvisnost Albanije, in sicer ne morda radi kakega pritiska, nego ker je to bila že od nekdaj njena politika. To vprašanje, je nadaljeval Giolitti, ni manj važno od onega glede Jugoslavije, ki gotovo nima interesa, da bi prišla v konflikt z Italijo. Govornik je prepričan, da bo mogoče pri med obema deželama do sporazuma. Na medklice glede Reke in Turčije je naglašal Giolitti, da noče doseči improviziranih rešitev in da hoče vlada glede takih rešitev imeti popolno svobodo dejanj. Namerava voditi le tako politiko, ki bo zagotovila mir. Na nadaljni medklic glede De Ambrisa, odposlanca D'Annunzijevega, je povdarjal Giolitti, da ni razpravljal žnjim o nobenem teh vprašanj. Govornik je nadalje razpravljal o finančnih vprašanjih in finančnih odredbah, s katerimi naj bi se saniralo razrovano gospodarstvo Italije ter nadalje o notranjih vprašanjih, o padcu italijanske valute in o pomanjkanju živeža. Naglašal je slednjič, da je notranji mir za Italijo ravno tako potreben, kakor mir za Italijo z drugimi državami. V to svrho je apeliral na sodelovanje vseh, tudi opozicijonalnih strank. Od raznih predlaganih dnevnih redov je sprejel Giolitti onega poslancev Colosimo in drugov, ki se glasi: Zbornica odobruje izjavo vlade. Pri poimenskem glasovanju o tem dnevnem redu je bilo oddanih v prilog tega dnevnega reda 264, proti temu dnevunemu redu 166 glasov. Pred glasovanjem je med drugim imel socijalistični poslanec Modigliani obširen govor v katerem je utemeljeval ostro opozicijo socijalistov proti vladi. Socijalistični poslanec Riboldi je predložil še naslednji dnevni red: "Zbornica ugotavlja nezmožnost vlade, pustolovcev in vodilnih krogov, da bi rešili reško in jadransko vprašanje in opozarjajo na škodo, ki bo izhajala iz te nezmožnosti za državo, za italijanske pokrajine in za vprašanje miru in medsebojnega prijateljstva narodov". Povdarja kot programatične smernice zunanje in mirovne politike nastopa načela: Nobene aneksije in pravica do samoodločbe. V poimenskem glasovanju je bil ta predlog Riboldijev odklonjen z 228 proti 116 glasovom. Poslanca Salvemini in Pirolini sta predložila nastopni dnevni red. Zbornica pozivlja vlado, naj vzpostavi direktna pogajanja z jugoslovansko delegacijo o jadranskem vprašanju, ki so bila prekinjena v Pallanzi. Ministrski predsednik Giolitti je naglašal, da je že izjavil ,da želi italijanska vlada doseči sporazum z Jugoslavijo v svrho rešitve vprašanja med obema državama, da pa odklanja Salveminijev predlog, ker je predlagatelj ob njegovem utemeljevanju dal temu predlogu značaj nezaupnice za vlado. Nato je Saivemini odtegnil svoj predlog.

Dopisi

Adolph, W. Va.

Od tukaj iz gozdov nimam mnogo veselega poročati, pač pa žalostno vest. Dne 24. julija nekako ob 4. uri popoldne je nastal hud piš, ko je bilo več ljudi na delu. Po gozdovih je navada, da si vsakdo v takih slučajih išče strehe ali zavetja, nekateri pod skalami, drugi zopet za drevesna debla in kamor kdo more. In tako je bilo tudi tukaj. Pod debelim drevesom javorjem (mapletree) je stal rojak Anton Jenko. Naenkrat pa udari strela in naš tovariš je bil takoj mrtev. Nekateri so bili prav blizu in so vse natančno videli, kako je vrglo od debla tovariša. Padel je nazaj na hrbet. V istem trenutku se je slišalo še par pokov okoli njega. Takoj so mu nekateri prihiteli na pomoč, pa vse zaman. Ranjki je imel pri sebi tudi trpežno žepno uro, katero je tudi pokvarilo. Njegovo truplo je dišalo po plinu razstrelbe. Po životu je bil oparjen, na glavi pa nekoliko osmojen. Na levi nogi je imel razpočen čevelj. Ranjki je bil močne postave in zdrav. Star je bil nekako 37 let. Doma je bil iz vasi Ovčje pri Št. Petru na Notranjskem. Kakor se sliši, tukaj nima nikakih sorodnikov, pač ima v domovini brate, ker je pisal ravno par tednov pred smrtjo bratu. Ako dobimo pismo od brata, ga bomo obvestili o smrti ranjkega. Ker ima ranjki po raznih bankah vložen denar, ima baněne knjižice tukajšnji delovodja Frank Mams, Camp 14, Box 46, Adolph, W. Va. Da je ranjkega tukajšnji delovodja ljubil, je dokaz to, da je imel solze v očeh, ko so truplo peljali na katoliško pokopališče v Elkins, W. Va.

Kar se dela tiče, gre še dobro. Delo se lahko dobi. Kompanija nas hrani brezplačno in še ne preslabo.

Sedaj pa pozdravim vse rojake in rojakinje širom Amerike.

Jernej Porok.

East Helena, Mont.

Ko je začelo močno poletno solnce pripekati v St. Louisu, Mo., smo zajahali lukamatijo, kateri nas je odvedel v hladno Montano. Hladno jutro je bilo, ko smo se prebudili iz spanja v Iowi, v krasni deželi pšenice. Lukamatija je pa bolj počasi vozil, mislim, da zato, da smo si bolj ogledali krasoto te dežele, katera res zasluži prvo mesto glede poljedelstva. Po kratki vožnji čez Iowo smo dospeli v St. Paul, Minn. Tam sem mislil obiskat par Slovencev, pa smo morali iti precej naprej po Great Northern železnici.

Dospevši v Heleno, Mont., so nas že čakali znanci in prijatelji iz East Helene, doma pa obložena miza z raznimi jedili (seveda potica je bila tudi zraven) in pijačo. Tega smo bili tudi potrebni po štiridnevni vožnji. Hvala za postrežbo!

Helena je glavno mesto Montane. Leži čisto pod hribom in je precej lepo mesto, katerega diči kopališče po imenu Broad Water. East Helena je na lepi ravnini, 6 milj od Helene in šteje približno 600 prebivalcev. Večina teh je Slovanov, kateri delajo v rudotopilnici. Jaz jim priporočam, da se malo bolj zanimajo za delavski položaj in da se organizirajo. Potem bodo prišli do boljšega napredka in zaslužka. Plača, katero zdaj dobivajo, ne odgovarja tukajšnji draginji.

19. julija so začeli delati novo cesto s cementom posuto iz East Helene v Heleno, dolgo šest milj. Po mojem mnenju bi bilo boljše, da bi za tisti denar zgradili par stanovanj in popravili mesto East Heleno, katerega je lansko leto požar skoraj uničil.

Na društvenem polju dobro napredujejo. Imajo štiri podporna društva, spadajoča k raznim slovenskim Jednotam in Zvezam.

Toliko moram pripomniti, da so tukajšnji Slovenci jako miroljubni in postrežni napram došlecu in se dobro razumejo z drugimi narodi. Francetu se priporočam, kadar bo spet ice cream delal, da mi naznani po special delivery, bom prišel spet sukati, ker je bil ta prvi izvrsten. On je mož na mestu, posebno za tisti job. Priporočam ga tukajšnjim rojakom, da ga podpirajo v trgovini.

Predno se podam nazaj v vroči St. Louis, se zahvalim vsem rojakom za naklonjenost in postrežbo tekom mojega in moje družine bivanja v East Heleni. Posebna hvala starišem moje soproge Janezu in Mariji Zagožan, Francetu Hrella, Josipu Stariha, Josipu Gradišar in Frančiški Hamboat. Toraj še enkrat kličem: Zdravi mi ostanite!

Mihael Gabrijan.

Iz Slovenije.

Smrtna kosa.

V Spodnjem Lakneu pri Mokronogu je dne 1. julija umrl posestnik in gostilničar Ivan Dolenšek, znan po celem Dolenjskem. Bil je prava stara dolenjska korenina, zvest Slovenec in občinski svetovalec občine Mokronog. Pogreb ranjkega je pričal, koliko spoštovanja in ugleda je užival med ljudstvom. Ob grobu mu je govoril ganljivo slovo čg. župnik Hladnik iz Trebelnega. Pevski zbor iz Mokronoga, pomnožen s pevci iz Trebelnega, mu je zapel ganljive žalostinke.

Obesil se je

dne 9. julija ob 4. popoldne v podstrešju vile dr. Kobala. Pod Rožnikom št. 242, njegov hlapec Geč, doma iz ptujske okolice. Slučaj je velezanimiv zato, ker je bil obešalnik tako nizek, da je bil Geč z nogami na tleh. Gugati se je moral na jermenih, ki vise v podstrešju; medtem se mu je glava ujela v jermen, ki ga je zadušil. Denarja je imel pri sebi čez štiristo kron, ki se je oddal okrajnemu kot zapuščinskemu sodišču v Ljubljani.

Nesreča na trgu Tabor v Ljubljani.

Te dni je vozilo 15 vojaških voznikov po Škofji ulici čez trg Tabor obleko. Medtem je pripeljal s praznim vozom do vojaških voz Josip Napotnik, ki je porabil priliko, ko je nastala vrzel, da je hotel skozi njo peljati. Toda vojaka, ki sta sedela na prvem vozu, nista zadržala konj in so zadeli vojaški konji v Napotnikov voz, ki se je zato zlomil. Poškodovala sta se tudi oba vojaška konja. Vojaki so Napotnika aretirali, toda so ga na intervencijo policije izpustili, ker na nezgodi ne zadene krivda Napotnika, marveč vojaka, ker nista konj vstavila, četudi sta videla pred seboj Napotnikov voz.

Mlad tat.

V II. razred ljudske šole je šele hodil mladi Lojzek, ki je ukradel svoji mamici iz kovčega zlato verižico z obeskom in zlat prstan, vreden 1000 K. Prstan je prodal na Vodnikovem trgu v Ljubljani neki kramarici za 95 K, da si nakupi igrače, zlato verižico je pa prodal v Šolskem drevoredu za 20 kron. Policija je hitro nastopila in poskrbela, da je dobila Lojzekova mamica, ki se preživlja s poštenim delom v neki pisarni, nazaj reči, ki jih je v otročji nepremišljenosti mladi nepridiprav ukradel.

Poneverbe in goljufije v Ljubljani.

Tapetnika brez posla Alojzija Povheta je policijsko ravnateljstvo izročilo v zapore deželnega sodišča, ker je naznanila gledališka igralka Barbara Pirkshofer, da mu je dala za popravo žimnice in odeje blaga v vrednosti čez tisoč kron, katere je prodajal različnim strankam. Dalje je Povhe poneveril gospej Mariji Mukošek blazino, napolnjeno z morsko travo, katere ni popravil, kakor mu je bilo naročeno, marveč jo je zastavil za 40 K. Sumi se, da je Alojzij Povhe, ki je bil že radi poneverbe kaznovan, oškodoval še več drugih strank.

"Kaj pa kupujete ukradene stvari?"

je vprašal sodnik Terezijo Okorn iz Ivanjske gorice, katera je obtožena, da je kupila 3 metre blaga vedoč, da je bilo blago v graščini Vagenšperk ukradeno. "Nisem vedela, da je šlo za ukradeno blago", je odgovorila Okornova. In ker se ni moglo dokazati, da je Okornova vedela, da je kupila ukradeno blago, jo je deželno sodišče v Ljubljani zaradi nakupa sumljivega blaga obsodilo na 40 kron denarne globe.

Žganja se je napil, da je obležal.

Neki Valentin Režek se je tako močno napil žganja, da je obležal na Sv. Martina cesti v Ljubljani. Intervenirala je policija, ki je spravila reveža domov.

Nepoboljšljiv tat.

Ivan Rozman je bil mnogokrat kaznovan; samo desetkrat je bil že zaradi raznih manjših in večjih tatvin obsojen. Leta 1918. je bil obsojen na 8 mesecev težke ječe, komaj je prišel iz ječe, je bil letos že zopet obsojen na 18 mesecev. Nekaj dni je delal tudi pri Vrhovcu v Ljubljani, od katerega si je izposodil čevlje, toda jih je pozabil gospodarju vrniti. Deželno sodišče je obsodilo zato Rozmana na 14 dni strogega zapora.

Kaj se vse živemu človeku primeri.

Gospod F. S. je prihitel te dni na ljubljansko policijo povedat, da mu je bila ukradena zlata ura z verižico v vrednosti 4000 kron. Seveda je pričel ves varnostni aparat delovati, da se tat izsledi, toda sledi so privedle do dokaza, da se je gospod F. S. pregrešil proti naredbi o pijančevanju in da je v ginjenem razpoloženju sam uro z verižico založil. Ker je v Sloveniji pijančevanje prepovedano, je dobil gospod F. S. od policijskega ravnateljstva nalog, da mora plačati 200 K globe.

Osebna vest.

Dne 8. julija je napravil na kulturno-tehničnem oddelku visoke poljedelske šole na Dunaju z dobrim uspehom tretji državni izpit Ivan Šorli, ki je postal tako inženir za kulturno tehniko. On je dovršil svojčas hrvatsko državno gimnazijo v Pazinu in je sin bivšega okr. glavarja v Pazinu.

Na nepravem mestu.

Glavar ki je pojedel sovražnega glavarja): — Sedaj se čutim za cela dva centa lažjim.

Peter Zgaga

Oni prijateljici, ki mi redno dopisuje:

— Žal, jaz ne prodajam šifkart in nimam s tem poslom nobenega opravka. Vi pravite, da je neka ženska kupila listek za drugi razred, pa se je morala voziti v tretjem.

Že mogoče, če ni bilo prostora. Toda, kolikor jaz poznam Saksersjevo firmo, je morala dobiti oni denar, ki ga je plačala za drugi razred, nazaj.

* * *

Za druge komplimente lepa hvala. Še enkrat pa rečem, da Vam ne bom odgovarjal, dokler ne poznam vašega imena.

* * *

Lloyd George se maja. Jako se maja. In tem bolj se bo majal, čimbolj trdno bo vstrajal pri svoji irski politiki.

* * *

V kratkem bodo v Mehiki volitve. Mehika je drugačna dežela kot je naša. Tam vlada gotovost, pri nas pa negotovost. Nihče ne more pri nas določno reči, če bo zmagal Harding ali Cox.

Posledica mehiških volitev je pa že vnaprej jasna: revolucija in državljanska vojna.

* * *

Predno se bodo zavezniki zedinili glede podpore Poljske, Poljska že zdavnaj ne bo potrebovala nobene podpore več.

* * *

Možki je v spanju streljal na svojo ženo.

— Zakaj ste to storili? — ga je vprašal sodnik.

— O mojem landlordu se mi je sanjalo.

Možak je bil oproščen.

* * *

Tudi v najnežnji deklici spi bodoča tašča.

* * *

Živimo in trpimo.

Ne živimo in ne trpimo zastran življenja samega, pač pa zastran skrivnosti, ki je onstran groba

* * *

Gospa je odgovorila na pismo svoje prijateljice:

— Prav rada bi vzela na stanovanje vašega sina, pa smo jako omejeni.

(S tem je hotela reči, da imajo premalo prostora.)

— Nič zato, — se je glasil odgovor — saj tudi moj sin ni prav posebno pameten.

* * *

— Za božjo voljo — je vzkliknil človek — petdeset centov za britje! — Prej smo plačevali po petindvajset.

— Ja veste, gospod, — je odvrnil brivec, — toda odkar je prohibicija, so se možkim obrazi izvanredno podaljšali.

* * *

Tukaj je še ena iz brivnice:

Po revoluciji leta 1918 je bilo v Ljubljani izdatno nepisano povelje, da ne sme nihče izpregovoriti kake nemške besede.

Pa pride fijaker v brivnico, sede na stol in pravi: Razirat!

— Obrit, kaj ne? — ga vpraša brivec prijazno.

— Ne, ob ksiht — se je glasil odgovor.

* * *

Listnica.

L. M. — Če ste plešasti, Vam živ krst ne pomaga.

Tisti, ki vam pomagajo s patentnimi zdravili, so ponavadi vsi plešasti.

* * *

Torej Trošt se opravlja, Trošt izginja.

Že takrat, ko se je cela komedija začela, nismo imeli nobenega trošta.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni Uradniki.

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsed.: LOUIS BALANT, Box 108, Pear Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minnesota.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minnesota.
Blagajnik nelpačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

Vrhovni Zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorniki.

JOHN GOUŽE, Ely, Minnesota.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue M. So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Porotniki.

GREGOR J. PORENTA, Box 179, Eli, Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 486, Ely, Minnesota.
JOHN RUPNIK, S. E. Box 24, Export, Pa.

Pravni Odbor.

JOHN PLAUTZ Jr., 652-7th Ave., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 824-2nd Ave., Duluth, Minnesota.
MATT. POGORELC, 1 W. Madison St., Chicago, Ill.

Združevalni Odbor.

RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, 4564 Washington St., Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407 — 9th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotino glasilo: "GLAS NARODA"

Vse stvari tikajoče se uradnih nadev kakor tudi denarne pošiljatev naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vsa zdravniška vprašanja naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog $300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, odškodnin, in posmrtnin je izplačala že nad poldrugi miljon dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov(ice) in okrog 3 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitev novih. Kdor želi postati član naj se zglasi pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 člani ali članicami.

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam žalostno vest vsem sorodnikom, prijateljem in znancem širom Amerike, da mi je neusmiljena smrt vzela mojega nad vse priljubljenega soproga

FRANKA KORČE.

Izdihnil je svojo blago dušo dne 16. julija ob 8. zjutraj v najlepši moški dobi 31 let. Ranjki je bil rojen v Blatni Brezovici pri Vrhniki, podomače Matevžetov. Bolehal je 3 leta za delavsko boleznijo sušico, od sredi februarja pa je bil nezmožen za vsako delo. Tukaj zapušča mene žalujočo ženo in 3 otroke v starosti od 3 do 7 let ter 3 brate in 1 sestro, ono pa nekje v Washingtonu, v starem kraju 1 sestro in 2 brata. Ranjki je bil dolgoletni član društva sv. Jožefa št. 53 JSKJ.

Dolžnost me veže, da se zahvalim njegovim sobratom za venec, ki so mu ga položili na krsto, kakor tudi drugim 3 društvom v Little Falls, ki so mu podarila lepe vence. Nadalje se zahvalim g. Alojziju Lenaršiču, ko je tako lepo vse preskrbel za pogreb. Lepa hvala moji sestri Bettie Medic, ki je prihitela iz Clevelanda še ob času njegovega življenja in mu stregla ter mi bila v tolažbo v mojem najbolj žalostnem času. Srčna hvala tudi mojemu bratu Franku Prevec, ki je prišel iz Girarda, Ohio, da bi še enkrat videl ranjkega, ali žalibog smo ga že pokopali, ko je prišel. Pokopali smo ga dne 19. julija na katoliško pokopališče. Srčno se zahvalim vsem članom društva sv. Jožefa št. 53 JSKJ., ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Hvala vsem mojim in njegovim sorodnikom, ki so se vdeležili pogreba.

Tebi, moj nepozabljeni soprog in oče, naj bo lahka zemlja in prosi Boga, da se prejkomogoče vidimo!

Žalujoči ostali:
Annie Korče, soproga.
Annie in **Jennie**, hčerki.
Raymond, sinček.
R. F. D. No. 2, Little Falls, N. Y.

Rojaki pomagajte svojcem

Naša največja pošiljatev zabojev v Jugoslavijo bo poslana tega meseca.

Pošiljamo zaboje vsake velikosti do tisoč funtov.

Računamo 15 centov od futna.

Strukelj & Horak

European Trading & Export Co.
88 – 9th Ave. New York

ALI STE BOLNI?

Jaz vam bom ozdravil. Že več kot trideset let sem zdravil vse bolezni. Kožne, krvne, živčne, želodčne in revmatizem ter vsakovrstne druge bolezni. Lahko vam pokažem več dokazil naših rojakov, katere sem ozdravil. Jaz sem ozdravil, ko drugi niso mogli. Ne čakajte. Pridite k meni predno je prepozno. Cene so take, da jih lahko vsakdo zmore. Preiskava brezplačna.

EUROPEAN MEDICAL OFFICE
ŠPECIJALIST
311 SMITHFIELD STREET PITTSBURGH, PA.
Nasproti poštnega urada.

Golgata primorskih Jugoslovanov.

Iz Istre prihajajo poročila o grozodejstvih, ki jih Italjani vprizarjajo na našem prebivalstvu. Kakor v Trstu, so zažgali Narodni dom tudi v Puli, Pazinu, Buzetu in v drugih krajih Istre. Jugoslovansko prebivalstvo ni več varno svojega življenja.

Po najnovejših poročilih je bil napad na Narodni dom skrbno pripravljen in naročen. Demonstranti so bili preskrbljeni s potrebnim orodjem in z veliko množino goriva. Sestavljen je bil natančen seznam jugoslovanskih odvetnikov in tvrdk. Benzin so prinesli iz bližnje vojašnice. Narodni dom je gorel od pol 19. do opoldne drugega dne. Ognjegasci so se omejili le na to, da so ščitili sosednja poslopja. Niti najmanjšega poizkusa niso naredili, da udušijo ogenj v Narodnem domu. Jugoslovani so zelo vznemirjeni in preplašeni. Povsod zapuščajo svoja domovja ter prihajo v Jugoslavijo. V Trstu so se ropanja po zasebnih stanovanjih vdležili tudi vojaki.

Italjani grozijo, da bodo svoje uničujoče delo razširili tudi na tržaško okolico.

Vsa tržaška ne nacijonalistična javnost stoji globoko pod vtisom krvave in grozne šentjernejske noči v Trstu, ki so jo vprizorili "fašisti". Javna kritika ostro obsoja izgrede in v vseh slojih se čujejo glasovi težke graje proti vladi, ki je mirno trpela vandalsko plenjenje in divjanje proti jugoslovanskim domačinom.

Prave in točne statistike o velikanski škodi, povzročeni tržaškim Jugoslovanom, si še ne morem ustvariti. Samo škodo v "Narodnem domu" cenijo veščaki približno na deset miljonov lir.

Vse jugoslovansko imetje je popolnoma razbito in uničeno. Na raznih krajih so številni temni elementi, pa tudi imoviti in elegantni Italjani plenili na vse sile. Odnašali so razne dragocenosti in z vozovi, celo z barkami so vozili na svoje domove blago in razne vrednosti.

Po vsem Krasu in Istri znano trgovino s čevlji Stantič v ulici Rosario je druhal Starega mesta popolnoma oplenila in oropala. Z vozički so vozili zalogo čevljev na svoje domove.

Velikansko škodo ima lastnik gostilne "Makarska" v ulici S. Lorenzo (Staro mesto) Gostilničar je zavedel Dalmatinec. Stromestna druhal mu je odnesla: 10 hl črnega in 2 hl belega in 2 hr marsale. Lastnik je s svojo družino ravno večerjal, ko so razbojniki vstopili. Pred divjaki je moral zbežati na stranišče. Po končanem ropu pa je ugotovil, da so poleg vina odnesli še 20,000 lir in za 10,000 lir zlatnine, katero so mu bili dali v shrambo njegovi dalmatinski rojaki-mornarji. Ne more se očrtati žalostne slike, ki vlada v družini tega našega jugoslovanskega trpina. V karakteristiko je omeniti, da so mu na policiji uradniki, ko jih je jokajoč s sklenjenimi rokami prosil pomoči in varstva, lakonično in cinično odgovorili: "Zaslužili ste!" Lastnik Guselič je bil brez varstva.

Da so bili pogromi in roki skrbno organizirani, osvetljuje tudi slučaj plenitve v podružnici špedicijske tvrdke "Balkan". Tvrdka ima svoja skladišča na obrežju Nazario Sauro proti državnemu kolodvoru. Čim je začel goreti Narodni dom, že se je privalila večja tolovajska druha pred skladišča — z vozovi in vozički, pozneje pa so priplule k dotičnemu nabrežju še številne — ribiške barke. Vsi so hiteli odnašati in voziti razno blago, živež, velikanske množine manufakture in porcelana na vse kraje. Policija je pozneje aretirala 15 tatov, med njimi 7 oseb, stanujočih v hiši skladišča. Škodo cenijo na pet miljonov lir.

Druhal je nameravala napasti tudi — Živnostensko banko, a so "fašisti" opustili — iz ozirov politike.

Policijska oblast je šele sedaj sestavila nekak uradni seznam vseh oškodovancev. So sledeči: 1. Urad jugoslovanskega konzulata v ulici Mazzini, 2. knjigarna Štoka v ulici Milano, 3. "Splošna hranilnica" v ulici Torre bianca, 5. Tvrdka mehanične industrije "Satima" (preje češka tvrdka Franz & Kranz) ulica N. Machiavelli, 6. kavarna "Commercio", last g. Šoli Antona v ulici 30. oktobra, 7. "Ljubljanska kreditna banka" istotam, 8. pisarna odvetnika dr. Kimovca na trgu Oberdank, 9. gostilna "Al gallo" Lenček istotam, 10. pisarna odvetnikov dr. Pretnerja, dr. Okretiča in dr. Mandiča v ulici N. Macchiavelli, 11. pisarna odvetnika dr. Wilana v ulici 03. oktobra, 12. pisarna odvetnikov dr. Rybara, dr. Abrama in dr. Jos. Agneletta v ulici Genova, 13. "Jadranska banka", 14. Srbska šola in župni urad pravoslavne cerkve pri kanalu, 15. "Hrvatska centralna štedionica" na trgu Porsa, 16. stanovanje jugoslovanskega delegata Markoviča na trgu Venezia, 17. skladišča špedicijske tvrdke "Balkan" na obrežju N. Sauro ,18. skladišče tvrdke Perko v ulici Nicolo 8, 19. žganjarna Štoka v ulici C. Battisti, 20. gostilna "Makarska" v ulici S. Lorenco (Starc mesto), last bratov Guzelič.

Požar v Narodnem domu je trajal še ves prihodnji dan. Nemo zre v jasno nebo črno odimljeno zidovje, beli kraški marmor je sedaj živa in velika priča o italjanskih vandalstvih. Tekom dneva so se še odigrali grozni prizori. Okoli poldneva so se z velikanskim hrušćem vdrli nekateri deli notranjih zidov. Pri tem sta bila znatno poškodovana Josip Brišček in Anton Nardig.

Iz italjanskih nacijonalističnih listov je razvidno, da se hoče ustvariti v Rimu med merodajnimi političnimi krogi mnenje, da so vseh dogodkov v Trstu in drugod krivi Jugoslovani sami. Čisto nedolžni so Italjani; samo krepko so reagirali, ker so bili nesramno izzvani z jugoslovanske strani. Tako pišejo in tako hočejo, da bodo govorili tudi rimski politični krogi. Na Montecitoriju je bilo te dni le malo poslancev. Navzoč je bil tržaški generalni komisar Mosconi, ki je po svoje razlagal tržaške dogodke. Iz njegovega razlaganja in iz pritiska nacijonalističnih listov pa mora misliti Rim, da gre za veliko jugoslovansko zaroto v Trstu in da so Jugoslovani iskali prilike, da izzovejo težke dogodke, češ, Italij je pred revolucijo in italjanska armada ne bo hotela korakati v nove boje. Na tak način govore in pišejo, pretvarjajoč resnico, da so bili napadi na Jugoslovane dobro in premišljeno organizirati z vednostjo okupacijske oblasti, ki je tako zagrešila nova kruta, po maščevanju klicoča grozodejstva na Jugoslovanih. Pripravlja se nova velika politična gonja proti Jugoslovanom, proti kateri moramo mi nastopiti z vso silo in poskrbeti, da se bo na svetovno merodajnih mestih izvedela čista resnica o opisanih dogodkih, resnica, ki bo znova pokazala italjansko laž in podlost.

Najbolj tedencijozen med italijanskimi listi pa je "Popolo Romano" v Rimu, ki piše: Dogodki v Trstu stavijo nas pred vprašanje, kam smo dospeli z vednimi jugoslovanskimi provokacijami, ki so postale še težje po divjih splitskih dogodkih, ako so dospeli Jugoslovani do tega, da nosijo v Trst bombe in orožje?" List išče zveze med Albanci in Jugoslovani, med Valono in Trstom, meša vmes pokojnega Essad pašo in izvaja, da je tržaško prebivalstvo skrajno razburjeno radi obilega orožja, skritega v Trstu, zato pa zahteva od oblasti, da nemudoma stori svojo dolžnost proti jugoslovanskim zarotnikom. — Ali je mogoče še večja tedencijoznost?

Kakor v Splitu in v Trstu, so Italjani zdivjali tudi na Reki. Njihovo divjanje ni bilo nič manjše, kakor ono v drugih zasedenih krajih naše domovine. Vsled tega postaja položaj našega naroda vsak dan bolj kritičen. Zjutraj se ne ve, kaj se bo zgodilo popoldne. Italjani so prijeli tri naše ljudi in sicer samo radi tega, ker so ti na ulici med seboj govorili hrvatski. Na kvesturi, kamor so jih odpeljali, so jih bičali, klofutali in jim rekli, da je to nagrada za Split. Eden izmed arditov je enega od naših ljudi napadel z bodalom. Da se napadeni v zadnjem trenutku ni obranil z roko, bi ga bil arditi zabodel. D'Annunzijeva vojna druhal se je ves dan pripravljala, da napade Sušak. V zadnjem trenotku je na povelje D'Annunzija samega opustila to namero. Med tem so redne italjanske čete na Sušaku zabarikadirale most in izdale povelje, da ne sme nihče po 20. biti na Sušaku na ulici. Vsa italjanska vojska je bila ves dan alarmirana. Imeli so strojne puške in zasedli obal vzdolž Rječine do kopališča. Čeprav je izgledalo, da so vse to naredili, da ščitijo sušaško prebivalstvo, so po ulicah v večjih gručah demonstrirali proti domačemu prebivalstvu. Vpili so da so se pripravljali, da se zedinijo z D'Annunzijevimi arditi z Reke in da odidejo skupno z njimi zasesti Bakar. Kakor se je naknadno doznalo, se je vse to pripravljalo po nalogu z najvišjega mesta v Rimu.

Dan prej je prišlo na Reki do nečuevnih italjanskih demonstracij in razbojništev. Italjani, podpirani po arditih so napadli in plenili vse naše trgovine. Prizanesli niso niti našim denarnim zavodom. Tako so najprej napadli trgovino čevljev Blažič, ki so jo popolnoma opustošili in blago do zadnjega kosa odnesli. Popolnoma uničena in izropana je tudi Komljenac in drug. Postbno barbarski sta uničeni knjigarni Sikič in Trbojević, kjer so demonstranti razbili in zažgali vse police, knjige in ostalo pohištvo pa pometali v morje. Medtem je skupina arditov, med katerimi je bilo tudi mnogo reških Italijanov, navalila na prostore podružnice Prve hrvatske štedionice in Zadružne banke, kjer so razbili izložbena okna in jih oropali. Zelo je trpela Poljedelska banka. Opustošeni so tudi uradni prostori paroplovne družbe "Ungaro Croata". Tolpe so popolnoma podivjale; prizanesle niso niti lekarnam, katerih lastniki so Jugoslovani. Zelo je trpela lekarna Babič, Budakova lekarna pa je tako opustošena, da je ni več spoznati.

V zadnjih par dni je bilo aretiranih zelo mnogo Jugoslovanov, med njimi župnik dr. Rački, in sicer zato, ker je na Petrov dan v molitvi za kralja Petra rekel: — "Čuvaj ga Bog pred sovražniki". Karabinerji so te besede razlagali tako, da je duhovnik pri tem mislil na Italjane. Po mestu se je govorilo, da so te žrtve odškodnina za Split. Med Jugoslovani na Reki vlada velika razburjenost. Nihče se ne upa več na ulico. Doslej pa še nihče ni izkušal preprečiti vandalsko divjanje D'Annunzijevih arditov.

Vesti, da Slovenci trumoma zapuščajo Trst, ne odgovarjajo dejstvom. Potniški promet na obeh kolodvorih je popolnoma normalen. Tržaški Slovenci so odločeni nadadlje vztrajati v vseh težkih borbah za obstanek. Odbor 'fašistov' je izdal proglas, v katerem pozivlja italjansko meščanstvo na "čiščenje" v vsem zasedenem ozemlju. Dejansko so na pritisk nacijonalistov nekatere tvrdke in podjetja odpustile številne jugoslovanske uslužbence.

Po težkih dogodkih je tržaška policija takoj začela s političnimi persekucijami težaških Jugoslovanov. Nacijonalistični italjanski listi hite z denuncijacijami vseh jug. voditeljev. Policija je tekom dneva izvedla več hišnih preiskav pri slovenskih odvetnikih, Povsod stikajo za slovenskimi knjigami in za — municijo. Preiskave se vrše z nervozno naglico. Posebni komisar je preiskal pisarno odvetnika dr. Ribara, dr. Abrama in dr. Angeletta. Našli niso ničesar. Tudi prazno pisarno odsotnega dr. Wilfana so preiskali — brez zaželjenega uspeha. Tudi pri drugih zavednih tržaških Slovencih se vrše preiskave. Slovenski odvetniki so naprosili odvetniško zbornico in druge oblasti za zaščito za se in svoje klijente.

Vsa znamenja kažejo, da nismo še slišali najhujšo vest iz Mehike. Njen novi predsednik poje namreč tenor.

* * *

Človek, ki si želi večjega razburjena kot ga more nuditi predsedniška kampanja, naj se posveti umetnosti "štrikanja".

Krvavi dogodki v Splitu.

11. julija na predvečer godu kralja Petra I. sta dva italjanska vojaka snela z neke zasebne hiše jugoslovansko zastavo in jo odnesla na italjansko ladjo. Vsled tega se je meščanstvo vznemirilo. Množici, ki se je zbirala k svečanostim, je zavrela kri. Ljudstvo, ki ga je bilo vedno več, je prepevalo nacijonalne pesmi. Prišlo je do veličastnih manifestacij. Dočim se je vse to normalno razvijalo, je priplul k obali motorni čoln z italjanske vojne ladje 'Puglia', na katerem so bili italjanski mornarji in častniki. Preden je še čoln pristal k obali, je pristopil načelnik policije in z jasnim glasom zaklical kapitanu, naj vojaštvo ne strelja na obal, ker jameči on za italjanske častnike, ki se slučajno nahajajo na kopnem. Preden je to izrekel, je bilo izpaljenih nekaj strelov. Tik poleg policijskega načelnika je padel na tla človek, ki je bil takoj mrtev. Razen tega so italjanske krogljе usmrtile dva orožnika in več civilnih oseb. Pri policijskem načelniku je stal brigadir orožniški poveljnik polkovnik Kostič s svojimi častniki. Naši orožniki so nato otvorili ogenj na italjansko vojno ladjo. Kakor se je izvedelo kasneje, je bil pri tem ranjen poveljnik ladje "Puglia" brigadni kapital Gulli, nadalje dva častnika in nekaj mornarjev. Medtem sta se zbrala na obali orožništvo in policija, ki sta napravila red in mir. Okrog 24. ure je vladalo v mestu normalno življenje. Zjutraj se je po mestu razvedelo, da je kapitan Gulli po izvršeni operaciji umrl.

11. julija je priplul k obali motorni čoln z italjanskimi vojaki. Kakor navadno, je šetalo po obali meščanstvo. Italjani so oddali nekaj strelov in vrgli na obal bombo, ki je usmrtila begunca iz Tijesnega in ranila več meščanov. med njimi tudi nekaj otrok. Italjanski mornarji so streljali s čolna z revolverji. Naši orožniki, ki se bili v bližini, so pritekli in odgovorili z ognjem. Italjanska bojna ladja "Puglia" je z reflektorjem razsvetljevala obal. Vse splitsko meščanstvo je jako razburjeno vsled napada na neoboroženo prebivalstvo.

Iz Zadra je dospel v Split italijanski admiral Millo in se nastanil na italjanski vojni ladji "Puglia". Odredil je da se umrli poveljnik pokoplje z vsemi vojaškimi častmi. Davi je dospel v Split ameriški admiral Andrews in takoj v škofovi palači pričel preiskavo. Italjani ne puste nobene ladje v luko. Davi sta dospela parnika "Danubie" in "Baron Bruck", Italjani so ju ustavili v luki in niso dopustili, da bi se moštvo izkrcalo. Nato sta parnika nadaljevala svojo vožnjo.

Kakor hitro se je izvedelo za dogodke v Splitu ,se je zbrala okrog 7. zvečer na Zrinjevcu v Zagrebu velika množica ljudi, ki je glasno protestirala proti italjanskim nesramnostim. Nastopilo je več govornikov, ki so ostro kritizirali postopanje Lahov. Po shodu se je formirala skupščina v dolg sprevod, ki je krenil pred banski dvor, prepevajoč narodne pesmi ter glasno protestirajoč proti italjanski nesramnosti. Sprevod je korakal za državno zastavo. Po končani demonstraciji se je sprevod vrnil v spodnje mesto in se mirno razšel.

Italjanske odškodninske zahteve je italjanski minister Sforza podkrepil s temi le izvajanji: Življenske razmere v Italiji so zelo slabe. Ljudsko zdravje je uničeno. V mnogih mestih je do 50 odstotkov jetičnih. Silno dragega premoga se vsled prometnih težkoč ne more niti prav prevažati. Vlada mora plačati samo na penzijah in podporah okoli 30 milijard. Kljub vsemu temu pa Italija nikakor ne žaluje za 650,000 mrtvih, ki jih je zahtevala vojna furija (!). Italija vsled tega zahteva od vsenemške vojne odškodnine 20 odstotkov Francija dobi 55, Anglija 25 itd.), če pa to ne bi bilo mogoče, naj se vojna odškodnina Nemčiji še zviša! — Enostavni računi kapitalističnih zastopnikov!

Napad v Šiški.

Neko čez 70 let staro ženo sta napadla v Šiški korporal Viktor Pibelnik in prostak Anton Kunstel ter jo vrgla na tla. Ker so se gledalci zgražali, sta jim pričela vojaka groziti z bajonetoma. Prišla je straža, ki je vojaka odvedla

---

Kje se nahaja moj brat ANTON LAURIČ? Doma je iz Loškega Potoka na Kranjskem. Za njega bi jaz jako rad zvedel, namreč, ker je najin oče na jako slabi poti v bolnišnici. Zato prosim cenjene rojake, če je kateremu kaj znano o njem, naj mu na, ali če sam čita ta oglas, naj pride čim prej mogoče, ako hoče očeta še živega videti. Mislim, da se nahaja nekje v Clevelandu, Ohio, ker mi je omenil v zadnjem pismu pred 5—6 tedni iz Eeksprus, W. Va. Prosim, da se hitro javi in osebno pride. — Frank Laurič, Box 73, Eckhart Mine, Maryland. (4-5—8)

NAZNANILO IN VABILO.
Bishop, Pa.

Tukajšnje Samostojno društvo priredi **VESELICO** ter obenem **otvoritev Slov. Narodnega Doma v Bishopu dne 6. septembra.** Vsa druga društva so prošena, naj vpoštevajo to naznanilo in naj ne prirejajo veselic na omenjeni dan. Nekaterim društvom sem poslal pismena povabila, ali ker mi je nemogoče na vsa društva poslati povabila, zato se tem potom vabijo vsa društva iz bližnje okolice, da se blagovolijo vdeležiti gori omenjene prireditve, kjer bo dosti raznovrstne zabave. Na razpolago bodo tudi kranjske klobase in osvežujoča pijača. Vsa društva, ki so dobila pismena povabila, ali pa če jih niso dobila, se tem potom prosi, da naj naznanijo spodaj podpisanemu. Posebno društva, ki gojijo petje ter tamburaška in ona na pihala, se prosi, da naznanijo, da se bo vedel tukajšnji odbor ravnat. Vspored bo pravočasno priobčen v listih Prosveta in Glas Naroda. Za točno postrežbo in zabavo bo skrbel za to izvoljeni odbor. Na svidenje v pondeljek 6. septembra (Labor day)! Veselica se prične ob 9. uri dopoldne.

Za odbor:
Mike Kočevar,
tajnik Slov. Narodnega Doma.
Bishop, Pa.

NAZNANILO IN VABILO.
Johnstown, Pa.

Tem potom se naznanja vsem članom in članicam, da se je sklenilo na redni seji dne 1. avgusta društva Mirni Dom št. 45 SDPZ. v Johnstownu, da priredi velik **IZLET ali PIKNIK 8. avgusta** na slovenski zemlji v Moreville. Vljudno vabimo vse Slovence in Slovenke iz Johnstowna in okolice, da nas polnoštevilno posetijo. Vstopnina bo 25¢. Za dobro zabavo, okusen lunč in hladno pijačo bo skrbel odbor.

Nadalje se naznanja vsem članom in članicam gori imenovane ga društva, da vsak član ali članica, kateri se ne vdeleži piknika, bo moral plačati $1.00 v društveno blagajno. Prosi se vse člane in članice, da to vpoštevate. Zatorej vsi na plan v nedeljo 8. avgusta na slovensko zemljo v Moreville!

Vljudno vabi Odbor.
(4-5—8)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Rojakom naznanjamo, da potuje po državi Wisconsin naš rojak

GEORGE WALETICH,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za Glas Naroda in izdajati pravoveljavna potrdila.

Prosimo rojake, da mu gredo na roke in ga priporočamo. Za naklonjenost se vam že vnaprej zahvaljujemo.

Uprava Glas Naroda.

Iščem svojega brata ANTONA STANIČ. Pred dvema letoma se je nahajal v Pennsylvaniji. Ker mu imam več važnih stvari poročati, zato prosim cenjene rojake, da mi naznanijo njegov naslov, ali pa če sam čita ta oglas, naj se mi pa sam javi. — Carl Stanič, Box 175, Verona, Pa. (3-4—8)

Rad bi izvedel za mojega brata FRANKA PRUNK. Nadalje za moja dva prijatelja: JOŽEFA ŠKERL, doma je iz Zavrhka na Primorskem, slišal sem, da se nahaja v Denverju, Colo.; drugi je RUDOLF NOVAK, doma iz Britofa na Krasu, slišal sem, da se nahaja nekje v Wyomingu. Moj naslov je: Jos. Prunk, Glaviano Store, Ludlow, Colo. (3-4—8)

Rad bi izvedel za naslov JERNEJA VADNJAL. Doma je nekje od Studenca pri Postojni. Pred osmimi meseci sva bila skupaj v Kane, Pa., potem se je podal v Cleveland, Ohio. Prosim cenj. rojake, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga javi, ali pa če čita ta oglas, da se mi oglasi prej kot mogoče. — Jos. Udovič, Box 188, James City, Pa. (3-4—8)

Za bolezni in bolečine

PAIN-EXPELLER

Tvorniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr.

Prijatelj v Potrebi

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik. Specijalist v Pittsburghu, ki ima 28-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi z glasovitem 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in boštil vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se naleze.

Vse moške bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite da vam prenehuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam za bom zopet povrnil.

Hydrocele ali vodno kilo ozdravim v 36. urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolelne v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine o tekline, srbečice, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času ni potrebno ležati.

Uradne ure: vsak dan od 8. ure zjutraj do 8. zvečer; v petkih od 8. zjutraj do 5. popoldne; ob nedeljah od zjutraj do 2. popoldne.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ PREBLIŽNO ODPLUJEJO IZ NEW YORKA.

LA SAVOIE	6 avg.	—	Havre
PHILADELPHIA	7 avg.	—	Cherbourg
N. AMSTERDAM	10 avg.	—	Boulogne
ARGENTINA	14 avg.	—	Trst
NEW YORK	14 avg.	—	Cherbourg
NIAGARA	17. avg	—	Havre
RYNDAM	18. avg	—	Boulogne
LA LORRAINE	20 avg.	—	Havre
ROCHAMBEAU	21 avg.	—	Havre
ST. PAUL	21 avg.	—	Cherbourg
LAFAYETTE	27 avg.	—	Havre
ROTTERDAM	28 avg.	—	Boulogne
PESARO	1 sept.	—	Genoa
LA SAVOIE	3 sept.	—	Havre
PHILADELPHIA	4 sept.	—	Cherbourg
FRANCE	8 sept.	—	Havre
NOORDAM	8 sept.	—	Boulogne
LA TOURAINE	14 sept.	—	Havre
PRES. WILSON	14 sept.	—	Trst
N. AMSTERDAM	14. sept	—	Boulogne
LA LORRAINE	17. sept	—	Havre
BELVEDERE	21. sept	—	Trst
RYNDAM	22. sept	—	Boulogne
COLUMBIA	28 sept	—	Trst
ARGENTINA	7 okt.	—	Trst
PRES. WILSON	3 novembra	—	Trst

Glede cen za vozne listke in vsa druga pojasnila, obrnite se na tvrdko

FRANK SAKSER
82 Cortlandt St. New York

French Line

CAMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE

V JUGOSLAVIJO PREKO HAVRE

LEOPOLDINA	5. avgusta
SAVOIE	6. avgusta
NIAGARA	17. avgusta
LORRAINE	20. avgusta

Hitri parniki s štirimi in dvema vijakoma.

Posebni zastopnik jugoslovanske vlade bo pričakal potnike ob prihodu naših parnikov v Havru ter jih točno odpremil, kamor so namenjeni.

Parniki Francoske črte so transportirali tekom vojne na tisoče čehoslovaških vojakov brez vse neprilike.

Za šifkarte in cene vprašajte v

DRUŽBINI PISARNI, 19 State St., N. Y. C

ali pa pri lokalnih agentih.

LLOYD SABAUDO 3 State Street New York

Prihodnje odplutje iz New Yorka parnika na 2 vijaka S. S. "PESARO" 1. septembra

Izdajajo se direktni vozni listki do vseh glavnih mest v Jugoslaviji.

Brezplačno vino potnikom 3. razreda.

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.

ARGENTINA ..... 14. avgusta
PRES. WILSON .. 14. septembra

Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji

Raskošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS & CO.

Passenger Department

4 West Street New York

ZASTAVE

Regalije in vse društvene potrebščina. Garantirano delo in blago. Izdeluje po zmernih cenah vaš rojak

VICTOR NAVINŠEK, 331 Greeve St., CONEMAUGH, PA.

ANŽE PITOV
ALI
ZAVZETJE BASTILE.

Spisal Aleksander Dumas, st.

118 (Nadaljevanje.)

GOSPA BILLOT ODSTOPA.

Da čujeta voljo svojega očeta in moža sta obe ženski združili vso poznost. Pitov je vedel da je naloga precej težka, kajti videl je mater Billot in Katarino pri delu. Poznal je tudi navado ukazovanja prve ter nebdrzano neodvisnost druge.

Katarina, ki je bila sicer ponižna in pridna, je ravno radi te svoje dolžnosti zadobila velikanski upliv nad vsemi, ki so se nahajali na pristavi.

Pitovu se je zdelo, da igra ulogo Homerja, ko je pojasnjeval povelja očeta Billot. Izrazil pa se je na naslednji način:

— Gospa Billot, namen gospoda Billot je, da se tako malo kot mogoče mučiti.

— Kako to? — je vprašala dobra ženska, presenečena.

— Kaj pomenja beseda mučite? — je vprašala Katarina.

— Pomenja, — je odvrnil Pitov, — da je uprava pristave težavna stvar, ki dela obilo skrbi in dela.

— No, in naprej? — je vprašala mati Billot.

— Treba je izplačevati, opravljati dela na polju in tako dalje...

— Kdo pravi, da ni tako?

— Gotovo nikdo, a kdor hoče delati kupčilje, mora potovati.

— Jaz imam svojega konja.

— In pri plačevanju se je treba prepirati.

— Imam dober jezik.

— In poljsko delo?

— Ali nisem vajena nadzorovati ljudi?

— In pri žetvi? To je nekaj drugega. Treba je kuhati za ljudi.

— Tega se prav nič ne bojim v interesu svojega moža.

— Gospa Billot, to je preveč dela in razventega niste vseč tako mlada.

— Ah — je rekla gospa Billot ter se postrani ozrla na Pitova.

— Pomagajte mi vendar, gospodična Katarina, — je rekel ubogi dečko, ki je videl, da pojemajo njegove oči v istem razmerju kot je postajal položaj težavnejši.

— Jaz ne vem, kaj naj storim, da vam pomagam, — je rekla Katarina.

— No torej, — je rekel Pitov, ki se je ojunačil. — Gospod Billot ni določil gospe, ker bi se preveč mučila.

— Koga pa?'— je rekla hitro Katarina, presenečena in obenem vzradoščena.

— Izvolil je nekoga, ki je močnejši, namreč gospodično Katarino.

— Mojo hčerko Katarino, da vlada hiši? — je vzkliknila mati Billot z izrazom nepopisnega presenečenja ter obenem ljubosumnosti.

— Pod vašimi povelji, mati moja, — je rekla Katarina ter zardela.

— Ne, ne, — je odvrnil Pitov, ki je hotel priti naravnost do cilja. — Jaz hočem natančno izvesti naročilo, ki mi je bilo dano. Gospod Billot je določil gospodično Katarino za vrhovno poveljnico v hiši in na pristavi.

— Ali se je mogel Billot motiti? Ali bi bilo mogoče nasprotovati njegovom poveljem? — se je vpraševala mati Billot.

Kakorhitro se je v spomnila tega, je izginil ves njen odpor.

Ozrla se je v svojo hčerko ter videla v njenem pogledu le udanost in dobro voljo. Vedela je, da je Katarina odločna in da je tudi trmoglava, kar je včasih kaj dobra lastnost.

— Katarina, — je rekla mati Billot, — bo urnejša na nogah kot pa jaz. Boljše bo v stanu letati cele dneve za delavci in boljše prodajati ter dobičkanosno nakupovati. Vedela bo, kako si dobiti poko rščino.

Katarina je zardela.

— Nič se ne bojte za gospodično Katarino. Jaz jo bom povsod spremljal.

Ta prijazna ponudba, s katero je upal napraviti Pitov velik učinek, je imela za posledico tako čuden pogled od strani Katarine da je bil Pitov ves presenečen.

Deklica je zardela, a ne tako kot zardi človek, ki je slišal prijetno besedo, temveč kot človek, katerega je nekaj vznemirilo in razkačilo. —

Pitov ni bil človek, ki bi se spoznal v svetu, a razumel je, da ni rdečica Katarine popolno privoljenje in vsled tega je vprašal:

— No, zakaj pa molčite, gospodična Katarina?

— Ali ne veste, gospod Pitov, da ste izrekli veliko neumnost?

— Neumnost? — je vprašal začudeni zaljubljenec.

— Gotovo. — je rekla mati Bilot. — Ali potrebuje moja hčerka varnostno stražo?

— A v gozdovih? — je odvrnil Pitov s tako najvno poštenim izrazom, da bi bilo greh smejati se raditega.

— Ali spada to tudi med povelja mojega moža? — je vprašala mat Biillot.

— O, — je rekla Katarina, — to bi bil posel lenuha, katerega moj oče ni mogel nasvetovati Pitovu in katerega bi Pitov ne sprejel od mojega očeta.

Pitov se je preplašeno ozrl najprvo na Katarino in nato na mater Billot. Videl je, kako se podira cela njegova zgradba.

Katarina je kot pristna ženska uganila bolestno razočaranje Pitova.

— Gospod Pitov, — je rekla, — ali ste videli v Parizu deklice, ki so tako izpostavljale svojo čast, da so vedno vlačile fante za seboj?

— Vi niste nobena deklica, — je odvrnil Pitov, — ker ste zapovedovalka v hiši.

— Naprej, dosti je bilo že govorjeno, — je rekla mati Billot. — Katarina ima kot gospodinja dosti opravka. Pojdi, da ti izročim gospodinjstvo po naročilu tvojega očeta.

Nato pa se je pričela cerimonija, katero je Pitov z velikim začudenjem opazoval.

Izročila je najprvo vse hišne ključe ter pokazala, kje se nahajajo posamezne stvari.

Nato je odvedla Katarino v hlev ter razkazala in poštela živino.

Pitov je s povešeno glavo ter raztresenih misli sledil novi gospodinji in njeni materi.

Nobene besede ni nikdo izpregovoril z njim. Bil je kot stražnik v gledališču in čelada, katero je nosil, je še povečala ta utis.

Nato je poklicala hlapce in dekle, jih postavila v polkrogu krog sebe ter rekla :

— Otroci moji, naš gospodar se bo prišel nazaj iz Pariza. Poslal pa nam je svojega namestnika.

— To je moja hčerka Katarina, ki je mlada in močna. Jaz pa sem stara in spomin me zapušča. Gospodar je dobro storil in gospodarica hiše je od sedaj naprej Katarina. Denar bo dajala in sprejemala ona. Kdor bo nepokoren, bo imel opravka z njo.

Katarina ni dostavila nobene besede, pač pa poljubila mater. Učinek tega poljuba je bil večji kot vse fraze, kajti mati Billot se je pričela solziti.

Vsi hlapci so z vzklikom pozdravili novo gospodinjo.

Takoj je nastopila Katarina svoj posel ter pričela dajati povelja. Vsak je dobil naročilo ter je odšel, da ga opravi z dobro voljo, kot se to vedno zgodi pri novi vladi.

Pitov, ki je ostal sam, se je približal Katrini ter ji rekel:

— In jaz?

— Ah, — je odvrnila ona, — jaz vam nimam ničesar ukazovati.

— Torej naj ostanem tu, ne da bi kaj delal?

— Kaj pa hočete delati?

— To, kar sem delal pred svojim odhodom.

(Dalje prihodnjič.)

Koroške novice

Za živinozdravnika

v I. čin. razredu je imenovan v Borovljah Josip Rauter.

Za cono B

bodo izdali na dan glasovanja posebne plebiscitne znamke, ki bodo imele veliko vrednost in za kateremi že sedaj povprašujejo vsi, ki znamke nabirajo.

Za deželnosodnega svetnika

je imenovan koroški rojak in narodni poslanec dr. Fran Schaubach in sicer za okrožno sodišče v Mariboru.

Smrt nadebudnega mladeniča.

Iz Velikovca poročajo: Dne 22. junija ob 5. uri zjutraj je umrl Anton Lassnig, medicinec, prejemši svete zakramente za umirajoče, po dolgi, težki bolezni, ki jo je potrpežljivo prenašal. Težek udarec za skrbne stariše, ki so žrtvovali veliko za svojega sina, kateri je bil njih up in nada. Sin je bil zelo marljiv dijak.

Koroški Nemci na Dunaju in plebiscit.

Koroški Nemci, ki žive na Dunaju, so zborovali dne 21. junija 1920. Vseh skupaj je bilo 62 oseb, a še ti niso vsi Korošci bili. Mislim, da se jih na Dunaju ne nahaja 50, ki bi imeli glasovalno pravico, ker jih je mnogo iz takih krajev, ki ne glasujejo. Kakor se vidi, so jako slabo poučeni o tamošnjem stanju. Najbolj sta se seveda repinčila Knapič in Luschnig. Tudi neki Ladinig je nekaj jeeljal, pa ni mogel kaj ven spraviti. Njemu je le bilo, da se mnogo denarja vkup spravi. Res smešno je, ko so govorili, da bodo ententi "rešpekt" pokazali. Predsedoval je Knapič, ki je rekel, da se saint-germainski mir ne bo dolgo vzdržal. Sedaj se bodo Avstrija in Nemčija združili in prej ali pozneje se bo potem tudi ta mir razveljavil in ako mi ne učakamo, bodo to naši otroci napravili. Zatrjeval je, da so vse (?) občine nezadovoljne z Jugoslovani, posebno v Kotljah se je cela občina vzdignila proti jugoslovanski vladi. V kratkem se bo napravil velik shod tukaj, kjer bo cel Dunaj protestiral proti jugoslovanskemu zasedanju in da morajo Jugoslovani celo (?) Koroško zapustiti. Neki svetnik Tenes (ali Denes) je poročal: Od zanesljivih mož (Vertrauensmännern) imamo poročila, da je povsod v A coni 60—80% za to, da se Koroška pridruži Nemški Avstriji; samo v Selah je 30%. On je tudi govoril pri komisiji v Celovcu, naj bi jugoslovanske čete odšle; a ta jim je rekla, da ne more nič ukreniti, dokler ne pridejo šefi (Chefkomandanti). Medtem so pa Jugoslovani razgnali vest, da hočejo Korošci zopet Jugoslovane napasti, ter so veliko čet tja gor poslali, tako da se sedaj mnogo več vojakov tam gor nahaja kot poprej. Knapič je nato poročal, da se mora takoj, ko šefi pridejo, velika demonstracija napraviti, kakršne še Dunaj ni videl (?). Seveda hočejo cel Dunaj zbobnati vkup, Schulverein, Südmarko, dijake, telovadna,društva, tudi otroke hočejo imeti, da bo bolj impozantno. Računajo na 6—8000 ljudi, morebiti še več. In tako hočejo potem po svetu in komisiji pokazati, v resnici pa še 100 ni s Koroškega. Na vsakem večjem taboru v coni A je nad 6000 ljudi! Pri tem shodu hočejo zahtevati: 1. Streichung der Sesshaftigkeit. 2. Abziehen aller Truppen. 3. Das Prevali-Gebiet muss abstimmen. Zugleich muss auf die Mission ein Druck ausgeübt werden. Suschnig se pritožuje zaradi Šumyja, ž njim se ne more delati in niso zadovoljni tukajšnji Korošci. On daja članke v časopise, ki ravno nasprotno pišejo, kakor tukajšnji, tako da je vse zmešano. On zahteva, da se Šumy odstrani. Nadalje energično protestira proti jugoslovanskim četam. One se morajo pred glasovanjem odstraniti, da se bo lahko ljudstvo poučilo (?!); ako pa ne se mora takoj losschlagen. To morajo koroški Nemci napraviti; na vlado se ne morejo zanesti, saj vsak ve, ako ne bi od začetka tako nastopili, bi še danes bili v Celovcu Jugoslovani. Korošci se ne smejo več na obljube zanesti, to se mora takoj zgoditi, ako hočejo mir imeti. Knapič govori, ako hočemo, da glasovanje za nas dobro izide, se morajo takoj vsi župniki, učitelji in drugi, ki ropajo in mučijo z macedonskimi vojaki ubogo ljudstvo, s Koroškega nagnati. Kajšnik (ali Keuschnig) poroča, da se morajo sedaj vsi zediniti in vso strankarsko stvar opustiti, čas zahteva, da složno delajo. Ladinek govori, naj se pridno deluje in nabira ter naj bi se veselica napravila, da bi nekaj denarja vkup prišlo, kar se pa odkloni. Tenes (ali Denes) poroča, da dobi vsak 14 dni prosto ter prosto vožnjo tja in nazaj, a razen tega še nekaj denarja za vožnjo. Tudi naznani, da od začetka ni hotela vlada kaj dati; a sedaj je dovolila 3 miljone kron, kajti to vendar ni vseeno, ako tako ozemlje "izgubi". Pismeno tega ni dala, a ustmeno je dovolila. Seveda mora to jako tajno ostati. Knapič naznani, da se bodo sedaj večkrat zbirali, da napravijo mogočno demonstracijo. Na poznejšem shodu bodo pa vse sklenili ter pred državno kancelarijo korakali, kjer bodo vse energično zahtevali in ne več prosili ter jim povedali, da se ne dajo -več tako odpraviti, njihova potrpežljivost je na koncu. Mi smo prepričani, pravi Knapič, ako misija in šefi o tem demonstraciji izvedo, nas ententa ne bo v "štih" pustila, to si bo dobro premislila, kajti mora tudi njej "rešpekt" prinesti.

Strela povzročila požar.

V sobto 19. junija popoldne je strela udarila v Vavtenikovo poslopje v Djekšah. Začelo je takoj goreti. K sreči je tam ravno vedril naš nadučitelj Ivan Jež. Začel je takoj gasiti. Pomagali so mu seveda tudi domači. Z največjo težavo so še ogenj pogasili. — Ljudje pravijo, da ognja od strele ni mogoče pogasiti. Pogasi se ravno tako kakor drug ogenj, če je le takoj gasilna pomoč zraven.

Novo vodstvo preglednega okraja finančne straže.

Glasom naredbe delegacije ministrstva financ v Ljubljani se bo vstanovilo v Grabštanju novo vodstvo preglednega okraja finančne straže, katero začne poslovati s 1. julijem t. l. ter se vodstvo istega poveri komisarju finančne straže Ivanu Čretniku v Špiljah. V službeni okraj imenovanega vodstva spadajo oddelki finančne straže v Grabštanju, v Bregu pri Grabštanju, v Sv. Mihaelu in v Malem Sv. Vidu.

Iz Št. Petra pri Grabštanju.

Na praznik sv. Rešnjega Telesa so prišli Nemci in nemškutarji iz Velikovca, Vovber in drugih nemškutarskih gnezd — do 200 po številu — v Št. Peter, da bi utrdili tiste, ki že obupavajo nad zmago Avstrije pri glasovanju. Prišlo je pa tudi veliko naših zavednih Slovencev. Ti so jim bili seveda trn v peti. Niso se mogli prav razviti. Nekaj časa so tulili hajl in kričali, potem pa zopet odšli s prepričanjem, da jim je že tudi tukaj ura odbila. Resnih mož ni bilo videti med nasprotniki.

RAZPIS SLUŽBE
POSLOVODJE.

Slovenska Konsumna Zadruga v Moxham (Johnstown), Pa., bo v kratkem otvorila svojo trgovino in tem potom razpisuje službo poslovodje. Prijavitelji za to službo morajo biti poštenega in neomadeževanega značaja s potrebno izkušnjo v trgovini, vešči vsaj angleškega in slovenskega jezika. Vse prijave, kakor tudi za obširnejše informacije naj se pošljejo do 15. avgusta t. l. na naslov: Andrew Vidrich, Secretary Moxham Slovenian Co-operative Association, 634 Main St., Johnstown, Pa. (4-6—8)

SUHO GROZDJE

importirano iz starega kraja
22 centov funt.
Boksa 50 funtov $11.00
Posebne cene na veliko.
BALKAN IMPORTING CO
51-53 Cherry Street
New York, N. Y.
Z naročilom pošljite $3. v naprej.

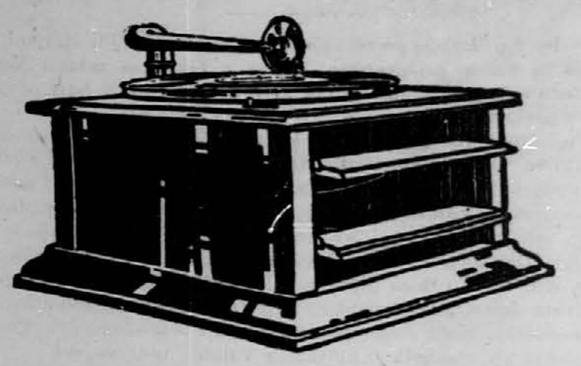

Najglasnejši pravi Columbia gramofon.

V zalogi jih imamo 450. Cena takega kakor ga vidite na sliki 32.50. Cena na dva peresa $40.00. Poje glasno, da ga slišite na miljo daleč. Brez colnine ga lahko nesete vstari kraj. Prave Vaše Kranjske Columbia plošče je dobiti pri nas. Cenik pošljemo brezplačno. Naročite si edino le pravi glasni Columbia gramofon takoj, dokler zaloga ne poide. Pošljemo ga prvi dan, ko dobimo Vaše naročilo. Ako ni resnica, kar Vam pišemo, Vam vrnemo denar.

Kar kupite od nas, ste sigurni, da je pravo in pošteno blago ter se ne boste kesali za svoj denar.

IVAN PAJK 24 MAIN STREET CONEMAUGH, PA.

Najstarejši in največji slov. dnevnik v Združ državah

"GLAS NARODA"

(Glasilo J. S. K. J.)

Novice iz vseh delov sveta,
dopisi iz slovenskih naselbin,
novice iz starega kraja,
članki politični, gospodarski,
izvirna poročila iz starega kraja,
črtice, povesti, roman,
šaljivo satirična kolona Peter Zgaga
vsak dan razven nedelj in praznikov.

STANE:

Za vse leto - - -	$6.00
za pol leta - - -	$3.50
za mesto New York za vse leto	$7.00

Najmodernejše vrejena

TISKARNA

ALLIED PRINTING 446 TRADES UNION LABEL COUNCIL NEW YORK CITY

Vabila, okrožnice, plakati, koverte, pisemski papir itd.

Točno in po najnižjih cenah.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street. New York City.